

királyfi így szó-

látam az álla-
nagy terheket
utazások alatt.
ot sok hasznos

harmadik fiát

a tevé, az állat-
nyúltságom, mely
odni fogsz. Mert
munkást a híz-

Irén néni.

Z.

Kis Lapra kis
ségeit teljesíték
rszatok halálát
e hó 15-én te-

MÁT

ntán hunyt el,
i, utolsó gyer-
des anyjának :
Miklósné szül.

l, hogy béke
ben kis halot-
za ; a gyászba
aláljon vigasz-
Istenbe vetett
megnyugvást
végére iratott:

atyjával és két

orgó bácsi.

és Forgó bácsi

Athenaeum-épület.
Budapesten.

KIS LAP

... HOZZÁLÁTOTT A RAJZOLÁSHOZ. (Lásd a 78. lapon.)

XXXVII. kötet, 5. szám.

Ára negyedévre 1 frt 40 kr.
Megjelen hetenkint egyszer, 16 oldalon.

1889. augusztus 4-én.

A HEKTOR.

— Egy pákosztos kutya és még valami. —

(Irta Lajos bácsi.)

(Vége.)

ZONBAN a furfangos bestia fel tudta magát találni. Egyszerre csak szépen hizelgett a sintérnek, kedvét kereste, oda csúszott a lábaihoz, a kezét nyalta, azután két lábra állt, mint a pincsi — bukfenczet vetett, mint a pudli, szolgált, ugrált a boton át, mint a komédiás csikó. . .

— No lám, mindent elprodukált, amit kiskorában tanult!.. pedig a semmiházi itthon már évek óta nem akart tudni semmit, veté közbe a néni.

— És erre — folytatta Báránkay bácsi — nem csak kegyelmet kapott, de egyszerre tizen is ajálkoztak gazdájának. A sintér azt mondta: »Nem adom másnak, az enyim lesz!« Haza is vitte. Hálából aztán éjjel belopózott a sintér pallására, onnan leszedett negyedfél rőf füstölt kolbászt, azután felmászott a fali szekrényhez, kinyitotta az ajtaját, elemelt jó nagy darab sonkát s azzal neki vágott a nagy világnak.

— Akasztófára való! — kaczagá a bácsi.

— Dehogy akasztófára való! Hát nem volt ez megint jó tréfa tőle? — mondá Báránkay ur.

— Jó, a kinek jó, de csak ne jött volna vissza.

— Az igaz, hogy vissza tudott jönni ismét. Hová is menne máshova a szegény, mint ahol nevedkedett.

— Már pedig itten nem marad, mondta a néni is, a bácsi is egyhangulag.

— De mit csinálunk vele, ha egyszer visszajön akárhonnán is?

— El kell vinni még messzebbre!

— No hát tudjátok mit? szóló Báránkay bácsi — az az én barátom, a Koborovics, üzleti dolgaiban holnap Oláhországba indul. Elviszem, átadom neki. Hadd vigye el magával. Kilencz nagy víz lesz közöttetek és közöttte: a Duna, a Tisza, a hármás Körös, a Maros, a Béga, a Temes, az Olt, és száz egynehány mértföld. Ennyi vizen csak nem jön keresztül! Annyira pedig nem geografus, hogy a hidat mindenhol meg tudja találni.

Azután hozzánk fordult:

— Nektek pedig, apró lurkók, — tudjátok meg — azért bocsátottam meg most ez egyszer, mert száz félelmet szenvedtetek át, kikoplaltatok magatokat emberségesen. S már magában az is elég nagy büntetés volt, hogy daczára mindezeknek, még sem kaptatok a mákos rétesből csak egy falatot is. Ugy kell! Minek szöktek el?

IV. A pákosztosságnak is van haszna.

A vakációból még két nap volt hátra. Éppen három hete volt annak, hogy a Hektort a Báránkay bácsi barátja, Koborovics úr elvitte magával. Tudja az Isten, hol kóborolnak azóta Oláhországban!

Most már tehát nem volt Hektor. Végtére hozzá juthattunk a mákos réteshez. Ettünk is már egyszer, sőt meg volt ígérve másodszorra is.

Mikor eljött az a nagy nap, ünnepet ültünk. Az egész napot s a lakomát vidám nevetkérezéssel töltöttük. Ekkor is, mint

vele, ha egyszer

messzebbre!

— Itt? szolt Bárán-
átom, a Koboro-
ap Oláhország-
om neki. Hadd
z nagy víz lesz
Duna, a Tisza,
Béga, a Temes,
mértföld. Ennyi
szül! Annyira
gy a hidat min-

ult:

— Lurkók, — tud-
ottam meg most
lmet szenvedte-
atokat embersé-
z is elég nagy
a mindezeknek,
s rétesből csak
Minek szökte-

s van haszna.

két nap volt
olt annak, hogy
bácsi barátja,
gával. Tudja az
azóta Oláhor-

n volt Hektor.
a mákos rétes-
er, sőt meg volt

y nap, ünnepet
lakomát vidám
Ekkor is, mint

mászor, folyvást a Hektor viselt dolgait
beszélgettük. Vigan voltunk mindnyájan,
— mert a bácsi is jó vásárt csapott a
szarvasmarhákkal. Két ezer forint hasz-
not hozott haza.

Délben nem volt itthon, mikor a
rétest melegen ettük; de mert ő is sze-
rette, eltettek belőle egy jókora darabot
estére. Ugyancsak kivettük mi is ebéd
alatt az oroszlán-részt belőle!

A jó lakoma után megelégedve, bol-
dogan feküdtünk le.

Ugy hiszem, hamar el is aludtunk.
Mert alig mulhatott még el az éjfé, midőn
egyszerre irtóztató pokoli zsbajra retten-
tünk föl.

A lárma tartott folyvást. Sőt még
hallottuk a kardzörgést is!... tán zsan-
dárok is jöttek.

Minket, gyerekeket, bármint nyugta-
lankodtunk, nem eresztettek ki az udvarra.

Csakugyan nem volt tréfa, a mi
történt.

A zsandárok nem ok nélkül jöttek.
Az éjjel ki akartak rabolni bennünket.
Csak a jó Isten különös gondviselésének
köszönhattük, hogy meghiusult a gyaláza-
tos terv.

Végtére bejött a bácsi, hogy elbe-
széljen mindent s ne hagyjon tovább ben-
nünket az aggodalmas bizonytalanságban.

De hogyan jött be! Miként!

Egy valami nagy állatot hozott, dé-
delgetve az ölében.

Bámulva néztünk a szegény, lompos
sovány állatra.

— Hisz ez Hektor!

— Ez a mi megmentőnk! szolt a
bácsi, a szegény megvetett állat fejét simo-

gatva. Csorgott a vére is, de a bácsi nem
bánta, ha vele a ruháját bemocskolja.

— Látjátok! Haza jött mégis a sze-
gény, messze földről. Talán épen azért
küldte a Gondviselés, hogy az életünket
megmentse. Legalább a sors így intézte.

S folytatta elbeszélését:

— Az éjnek csöndjében, a hátulso
szobánk falát, a melyet kamarának hasz-
nálunk s a mely az én írószobámba nyi-
lik — a kert felől kiásták. Olyannak kel-
lett cselekedni, aki nemcsak a járást tudta,
de azt is, hogy tegnap egynehány ezer
forintot hoztam haza; sőt azt is tudta, hogy
a pénzemet hol szoktam tartani. Ugy is
volt, mert elcsipték a gazembert. A tava-
lyi kocsis. — A számadása Hektoron
szenvedett hajótörést s talán a Hektor ős
bűnén, a pákosztosságon. Lám, ki hitte
volna, hogy ez miről hasznos?! — A járást
a Hektor is tudta; igen jóízű emlékei vol-
tak a kamaráról, tehát szívesen belopózott
az ásott lyukon a betörő gazember nyo-
mán szép óvatosan. Minthogy ismerőst is
érezett benne, meg sem ugatta. — Aki
előtte bebujt, talán észre sem vette; csak
már akkor, mikor a gyufát elvillantotta
s az éhes jószág kikapta kezéből a csomag
faggyu-gyertyát, melyet a polczról levett,
hogy egyet levágjon belőle. A tolvaj dühö-
sen megragadta Hektort, hogy csak egyet
is megmenten a gyertyák közül, melyre
szüksége volt; de Hektor se hagyta ám
magát. Harapott. A tolvaj kirántva kését,
szúrt a sötétben. Élet-halálharcz fejlődött
közöttük. Az éktelen zajra és kutyaordí-
tásra fölébredt a háznál mindenki. Az
ügyetlen tolvaj a kapkodó dulakodásban
még ennek hegyébe a szüette pohárszék

tetejét is ledöntötte, úgy, hogy az az ásott lyuk elé zuhant. Menekülésének útját önmaga zárta el. A többiek ugyan a zajra elfutamodtak, de mi, akik odarohantunk, ezt a gonosz betörőt elfogtuk s átadtuk a büntető törvény kezébe. Hanem nini... a szegény Hektorból vér csorog. A szegény Hektor meg van sebesítve. Talán csak nem veszedelmesen? Hála Istennek, csak

a lába van megsértve, az a hitvány ember nem jól szurt a sötétben, azaz nem úgy, a hogy akart. — De Hektor is ellátta ám emberségesen: összemarta a kezét, hogy az éhes oroszlán sem tette volna különben. — Hanem most már mindek előtt be kell a Hektor sebét kötni, jól kell tartani s ne legyen ezután se nekünk reá, se neki mi reánk panasza!

HOLDVILÁGNÁL.

*NTJA fényét a teli hold,
Szebb lámpája vajh kinek volt?
Most hát rajta,
Kart a karba,
Tündérmánó mind a hány van.
Én a sipom
Vigan fuvom,
Ember nem hall, ember nem lát
Meg nem lesi manó titkát.
S ha itt járna:
Álmat rája!
Azt hiszi, csak álmat látott,
Fénylő, rezgő holdvilágot,
Hogy csak mese,
Más semmise,
A ki mást hisz, az ő dolga,
Már mi nem tehetünk róla.*

— Ne bizony! kiáltottuk mindnyájan.

— Hát már most mit tanultok ebből? szólott tovább a bácsi.

— Azt, hogy mindenkinek, még a szegény állatnak is csak legkedvesebb otthona az ő szülőföldje, hazája, hol fölnevekedett. Lám, a szegény Hektor is olyan messziről, kilencz folyó vizen keresztül, száz meg száz gyötrődések között, éhen,

kimerülten haza tudott jönni. Hiába csúfolta a Báránkay bácsi, hogy nem geografus: vezette őt az ő emlékezésének, ohajtásának ösztöne. — Még azután azt is megtanulhatjátok, hogy nincsen a világon olyan leghaszontalanabb állat, mely hasznos ne lenne valamiről, legalább egyszer életében. Megtanulhatjátok még utoljára a bácsitól, a Kálmán atyjától

azt, hogy az elvett jóért mindig, még a szegény állat irányában is háladatosnak kell lenni.

A bácsi is az lett a Hektor iránt. Még a hizó-sertésnek sem volt olyan dolga, mint a Hektornak lett. Minden sütésnél

PÖRÖS TESTVÉREK. (Lásd az 75. lapon.)

önni. Hiába
ogy nem ge-
nlékezésének,
ég azután azt
y nincsen a
anabb állat,
iról, legalább
atjátok még
mán atyjától

kijárt neki a külön czipó. Reggeli, ebéd, vacsora.

Ha a bort megitta volna, azt is kapott volna.

Mindenki, a ki csak közelébe fért, adott neki valamit. Aminek ismét az lett a következése, hogy ő meg nem volt ezután pákosztos és megérdemelte, hogy szeressék.

DINIKE TUDOMÁNYA.

— Beszélyke. —

(Képpel a 72—73. lapokon.)

Kicsi Jolánkánál nagy vendégség volt: bábu-ozsonna. Nagyon jófajta vendégség az ilyen, mert a három bábu, a mint ott ült a piczike asztal körül, semmire se mondta azt, hogy nem jó, tehát pompásnak találta a Jolánka főztjét. És aztán olyan jószívűek voltak, hogy mégis átengedték mind kedves úrnőjüknek, a ki maga eszegette meg az egész ozsonnát.

Javában folyt a multság, mikor Jolánka egyszerre ijedten nézett az ajtó felé.

— Jaj, a Dini jön... mindjárt elrontja megint a multságomat... Csak még egy félóráig maradt volna el valahol!

Nagyon jól tudta Jolánka, mért kívánta ezt. Dini szörnyű módon lenézte és megvetette azokat a bábukat. Hogy is ne! Ő már iskolás diák volt, nem valami régen ugyan, de azért mégis már egész tudós volt a kicsi leánykával szemben. Már pedig olyan tudós hogyne vetné meg az efféle bábu-játékot.

Csakugyan, a mint most belépett, mindjárt azon kezdte, hogy nagyot nevetett.

— Ahá, már megint vendégség van nálad! Haha! Jeles társaság, mondhatom.

— Jeles hát! felelé Jolánka. Nekem tetszik s az elég.

— Juj, hogy lehet valaki olyan együgyü! Beszél a néma bábukhoz és felel magának helyettök, kínálja őket étellel s maga eszi meg.

— Jó az játéknak, szólta a kis leány boszusan. A te játékaid sem különbek, mikor fapuskával akarsz lövöldözni.

— Az egészen más, én csak czélozni tanulok. Majd aztán kapok igazi puskát.

— Kapsz bizony, de mikor! Csak kérkedel és hetvenkedel, mintha ti fiuk különbek volnátok.

— Meghiszem azt! Volnál csak az én helyemben, te is büszke volnál. Én már azt hallgatom, a mit apácskánál a nagyok beszélnek. Most is milyen sok szépet hallottam!

— Meséltek valamit? Mondd el!

— Meséltek? szólta Dinike megvetőleg. Az csak nektek való. Tudós dolgokról beszéltek, azt pedig hiába mondanám el neked, mert nem értenéd.

— Akkor te sem értetted.

— De igenis értettem. Most már azért is megmondom. Azt bizonyította be az Elek bácsi, hogy a világon semmi sem vész el. Nos, mit mondasz hozzá? Ugy-e nem érted?

— Dehogy nem! Értem bizony és ha én lettem volna ott, megmondtam volna Elek bácsinak, hogy egy csöppet sincs igaza.

— Hahaha! Te azt persze jobban tudod!

— Igen is tudom. Hát nem vezett el az ezüst-gyűszűm? Meg az aranyos kis fülbevalóm? És még sok egyéb!

Dini újra büszkén mosolygott s így szólt:

— Igen, te elvesztetted, de valaki megtalálta, vagy meg fogja találni, tehát meg van. Ugy-e, erre nem gondoltál?

A kicsi leányka elgondolkozva hallgatott. Csakugyan, ez a Dini mégis nagy tudós már, még ha másoktól kapja is a tudományát; de hisz az természetes, mert mások még nagyobb tudósok. És ő bizonyosan már érti is az egészszet. Mert Jolánka olyasmit érzett, hogy hát ő mégsem érti jól. Meg is mondta.

— A gyűszűt és a fülbevalótértem... de hát a többiek... annyi szép bábum volt már... és mikor valamelyiknek letört az orra vagy a keze, lába, félretettem s azután egyszerre csak nem látom többé... Hát azok hova lettek? Én azt hiszem, eljött értők a bábütündér és magával vitte, hogy meggyógyítsa őket.

Dinike ismét nagyot nevetett.

— No persze! Hát azt hiszed, csakugyan van bábütündér!

— Akkor hát ezek mégis elvesztek!

— De ha mondom, hogy semmi sem vész el.

— Hát hol vannak?

Ez a kérdés kissé megakasztotta Dinikét. Láttá ő, hogy egyszer a szakácsné egy teljesen tönkre ment bábüt bedobott a tűzbe, a hol elégett; de ezt nem mondhatja meg, mert akkor vége a tudományának, akkor kiséül, hogy az a bábu mégis csak végleg odaveszett. De nem minden rossz bábüt dobznak tűzbe,

tehát máshol is kell lenniök. S Dinike nem azért volt már olyan tudós, hogy meg ne tudta volna magyarázni a dolgot.

— Természetes, hogy a tönkrement bábüt elviszik meggyógyítani. Csak hogy nem holmi bábütündér. Épen ma láttam is innen jó messzire egy boltot, ahol gyógyítgatják, uj orrot, kezét, lábat csinálnak nekik. Sőt mintha épen azt a te nagy szőke haju bábudat is ott láttam volna.

— Azt, a melyekre te egyszer ráta-postál úgy, hogy egészen darabokra tört?

— Persze hogy azt.

— Oh, az volt a legkedvesebb Viczám! Jaj, ha azt meggyógyították volna!

— Bizonyosan meggyógyították.

— És visszakapom?... Mert az enyém ám!

— Az a rendje, hogy mindenki viszszakapja, a mi az övé, szólt Dini komoly és tudós képpel.

— Oh, akkor hát siessük! Jöjj Dinike, menjünk oda, hozzuk haza.

Erre azonban Dinikének egy csöpp kedve sem volt. Először is nem volt olyan nagyon bizonyos benne, hogy az a bábu, melyet valamelyik bolt ablakában látott, csakugyan a Jolánka tönkretett, de már kigyógyított Viczája volt-e? Azután meg már estére járt az idő, a mama nem is engedné meg, hogy kimenjenek. Nem ezt mondta azonban, hanem félvállról így szólt:

— Nem törődöm én tovább a te haszontalan bábuiddal. Elég, ha ennyit megmagyaráztam.

S ezzel kiment.

A kicsi Jolánka még sokkal kisebb leányka volt, hogysen helyesen és okosan

meg tudta volna itélni, amit Dinike beszélt. Persze legokosabb lett volna, ha egyenesen a mamához megy és tőle kér tanácsot. De a kicsike ezt nem tartotta szükségesnek, hiszen megmondta Dinike, hányadán áll a dolog, ő pedig tudja, mikor neki már olyan sok a tudománya. Most már nincs más hátra, mint haza hozni a meggyógyult, kedves Viczát.

— Ha Dini nem akar velem jönni, elmegyek magam. Van még ozsonnáról egy darab kalácsom, meg egy darabka tortám, azt oda adom annak a jó doktor bácsinak, a ki az én kedves Viczát meggyógyította.

Egyik kezében a tortával, a másikban a kalácssal kiment a nagy ház folyosójára. Látták is, de nem tűnt fel senkinek. Sokszor eszegette ott kint az ozsonnáját. Ha megette, majd bemegy a szobába.

Csakhogy Jolánka ezután nem ment be. Egy kis idő múlva a mama utána akart nézni, mit csinál a kicsike, hogy olyan nagyon csöndes, talán bizony elaludt; de a szobájában nem találta, a konyhában, folyosón sem. Talán besétált az udvarra. Ott is hiába keresték. Most már aggódni kezdtek. Fölkutatták az egész házat, a szom-

szédokat is kérdezték, mind hiába. Pedig ezalatt már sötét este lett. A mama kétségbeesetten kiáltott fel:

— Oh, bizonyosan kiment a kapun, elbolyongott az utcán, eltévedt és talán elveszett örökre, agyongázolták vagy

a Dunába esett vagy gonosz emberek elhurczolták! Szegény kedves kicsi leányom!

is vele, de azért igen szerette; aggodása mellett azonban még valami egyebet is érzett, valami nagyon kellemetlen érzést.

Nem tudta ugyan egészen megmagyarázni magának, de olyasmit sejtett, hogy az ő beszédének része van a kis leányka eltűnésében. Alighanem az ő szavaiban bizva indult Jolánka neki a nagy városnak, hogy keresse régi kedves bábuját, mely nem veszett el.

— De hát minek mondta Elek bácsi, hogy semmi semvész el a világon, dörmögte magában Dinike nyugtalanul. Tessék... ha most Jolánka elvész... a mama azt mondja, hogy örökre elveszhetett, ha kocsit elgázolta vagy a Dunába esett. Inkább ne is szóltam volna neki, mikor ő az efféle még nem érti...

Azt már nem merte magának sem megvallani, de azért mégis csak gondolta, hogy most már ő maga sem érti és utoljára is Jolánkának volt igaza, hogy eleinte nem akarta hinni, a mit Elek bácsi mondott.

Dini kedvére töprenghetett, vele most nem törődött senki a házban. Jártak-kel-

Dini, a nagy tudományu Dinike, igen csöndesen viselkedett. Aggódott ő is testvérkéje miatt, mert ha sokszor ingerkedett

tek, intézkedtek, hogy rögtön az egész városban kutassák az eltűnt kis leánykát. De késő éjszaka lett s nem jött semmi jó hír.

Jolánka pedig ekkor már jó messze járt, azaz már nem is járt. Maga sem tudta, hol volt. Mikor kilépett a kapun, eleinte kissé félénken indult meg az utcán, hol tömérdek ember, kocsi zajlott. A kis leányka még soha sem járt így egymaga az utcákon. Kezdetben csak ment, a merre épen másokat menni látott. Az emberek látták, a mint kezeiben a tortával és kalácscsal ballag; de nem gondolt vele senki, mert nagyvárosban sokféle furcsa járókelőt láthatni az utcán s egy-egy kis gyermekkel több vagy kevesebb botorkál-e ott, az mindegy. Jolánka tehát háborítlanul ment mindig tovább és már jóformán fáradt is kezdett lenni, mikor az jutott eszébe, hogy hiszen nem tudja, hová kell mennie, hogy hajdani kedves Viczáját megtalálja.

De ha ő nem tudja, bizonyosan tudja valaki ott a sok ember közül. Csak az volt a baj, hogy mind úgy sietett, nem akart szóba állani vele. És ha egyik-másik meg is hallgatta, nevetett és ilyenformát felelt:

— Bohó vagy kicsike. Menj haza, mert már későre jár az idő, nem való kint bolyonganod.

Ezt annyian mondták, hogy a kis leányka, kivált mert fáradt volt, végre okos tanácsnak kezdte találni. Hiszen majd holnap újra megindulhat, talán a mamával. Most jobb lesz haza menni, vacsorálni és lefeküdni.

Az valóban jobb lett volna. De merre jut haza? A nagy városnak előtte egészen ismeretlen részébe bolyongott el. Néha úgy vélte, hogy ez vagy az a ház ismerősnek látszik, de a mint odáig ért, látta, hogy csalódott. Odább bolyongott, egyre

lassabban, egyre fáradtabban. Most már kevés ember is járt az utcákon, hűvös szél kerekedett s Jolánka egy nagy épület bolthajtásos kapujában huzódott megpihenni. Alig ült le a földre, a bágyadtság elnyomta s végig terülve a kemény kövezeten, elaludt.

Jó angyal őrködött az eltévedt gyermek fölött. A mint ott feküdt, egy öreges ur érkezett a kapuhoz és becsöngetett, hogy majd belülről nyissák ki a kaput. Mig erre várt és szétnézett, megpillantotta az alvó leánykát. Mihamar megértette a dolgot.

— Ez valami eltévedt gyermek... képzelem, mennyire aggódnak otthon miatta. Ha lehet, segítsünk rögtön.

Fölvette karjaiba a leánykát, (Lásd a képet a 72—73. lapokon) ki oly mélyen aludt, hogy erre sem ébredt föl. S a jó ember egyenesen a rendőrséghez ment megtudni, nem jelentette-e ott valaki, hogy kis leánykája elveszett? Persze hogy már jelentették, keresték. Azonnal vitték tehát Jolánkát haza, szülei nagy örömére. De ő maga csak reggel vette észre, hogy otthon van s a kedves ágyacskájában ébredt föl.

Örült persze Dinike is.

— Tehát nem vészett el. Mégis csak igaz, hogy nem vész el semmi.

Csakhogy ez a tudománya most már nem tartott sokáig. Mert az apa fürkészgette, kutatgatta, miért és hogyan indult a kis leány neki a városnak. És lassanként végre kiderült, hogy tulajdonképen a Dinike nagy tudományából eredett az egész hiba.

— De én csak azt mondtam, a mit Elek bácsitól hallottam, mentegetőzött Dinike.

— Meglehet, csakhogy te azt nem értetted. A mit Elek bácsi mondott, az való, de nem ilyesmire vonatkozik; az tudományos dolog, melyet te most még nem érthetsz. És mert nem értetted, csináltál hozzá oktalan magyarázatot s okoztál bajt. Tanuld meg, hogy a felnőttek beszéde nem gyermek-észnek való s legtöbbször nem érted, még ha érteni véled is; ezért ne akarj olyat magyarázni, a mit nem tudhatsz és ne hivalkodjál olyan tudománnyal, melyet mások szavából rosszul lestél el. Ha a leczkédet tudod, az többet ér.

Ettől fogva Dinike nem dicsekedett a nagy tudományával Jolánka előtt s nem akart okosabbnak látszani, mint a milyen. Így nem is lett többé baj a tudományából.

NÉVREJTVÉNY.

A következő 20 szótagból 11 szó alkotandó, melyek a következő értelmeket, — ezeknek kezdőbetűi felülről lefelé olvasva pedig Magyarország egyik legnagyobb hadvezérének nevét adják.

Ka, cze, na, sap, lak, it, rancs, kár, ab, usz, hó, nyár, dísz, já, ár, nó, ó, czint, pád, ra.

1. Télen ha hull, nem lesz baj.
2. Tanulékony kutya-faj.
3. Évszakok legforróbbika.
4. A szobát ez világitja.
5. Házi állat, szennyel teljes.
6. Ürmérték ez, kétmesszelyes.
7. Virág, jó illat adója.
8. Magyar hon alapítója,
9. Olaszországban terem.
10. Az időt én jelelem.
11. Ez fődí be a fejem.

PÖRÖS TESTVÉREK.

(Képpel a 69. lapon.)

»DÖRGÖM-morgom,
Én azt mondom:
Az a golyó az enyém!
Nekem dobták,
Meg ne fogd hát,
Mert azt nem engedem én.«

»Morgom-dörgöm,
Azt üvöltöm:
A golyó nem a tied!
Azt én kapom,
Gurítgatom
S ha hozzá nyulsz, jaj neked!«

»Nem tágitok,
Harczra szállok,
A golyómat nem adom!
»Én még ugyse!
Engem uccse
A szemed kikaparom!«

Két kis medve
A ketreczbe'
Így pöröl nagy mérgesen.
Szóról szóra,
Majd birokra
S végül — nem nyert egyik sem.

Mert a harciban
Akaratlan
A golyót megrugdalták,
Ez kigördül
A rács közül,
Többé nem is láthaták.

Kél a sohaj:
»Jaj, ez már baj!
Jobb lett vón, megegyeznünk!
Most busulunk,
Unatkozunk
S így súlyosabb börtönünk!«

Handwritten notes:
Kés
Wagner
Német
Abraham
Morgom
Itce
Jacint
Kópád
Narancs
Dísz

A NAGYAPA AJÁNDÉKA.

— Beszélyke. —

(Képpel a czimlapon)

BERTIKE épen ma lett nyolcz éves, a mi tagadhatatlanul szép dolog. Ő legalább rendjén találta, hogy ezt a nevezetes napot megünnepeljék, legfőképp azzal, hogy a rendesnél is jobb oszonnát kapjon és hogy adjanak neki emlékül ajándékokat.

Ez mind meg is történt és mégis! Ki hinné! Bertike a helyett, hogy vigan töltötte volna ezt a nagy napot, elkeseredetten félre huzódott, úgy, hogy már egy jó órája nem látta senki. El sem képzelheték, mi lelte, hol jár, mit csinál? Ő pedig ott rejtőzött a kocsiszinben, elbujt a téli nagy zárt-hintóba és ott keservesen sir-dogált.

Igen is, sirt, ámbár ez a nap az ő születése napja volt és ámbár ő most már nagy fiu, nagy fiuk pedig nem igen szoktak sirni.

Csakhogy nem is akárkinek akad olyan nagy oka rá; Bertike legalább azt hitte, bár nem tagadta, hogy Lajoskának, a ki ikertestvére volt, ébenségesen ugyanolyan oka volt. Mint ikertestvéreknek, természetesen egyszerre volt a születésnapjuk s a nagyapa mindkettőjükről megemlékezett szép ajándékkal. De az a nagyapa olyan rettenetes egy ember! Mindig van valami furcsa gondolata. Most is volt. Ezen a napon csupán csak a fiuk kedvéért jött ki a városból látogatóba s ők persze örültek, mikor a nagyapa behívatta őket magához; most kapnak tőle születésnap ajándékot. Kaptak is. De milyet!

A nagyapa így szólt:

— Kedves Bertikém, nézd ezt a kalitkát. Ebben egy gyönyörű kis papagáj van. Tudom, hogy te nem szereted az állatokat, se madarat, se négylábút. Épen azért hoztam ezt neked. Ezt ápolnod, étetned, gondoznod kell és majd lassanként megtanulod, hogy nagyon érdekes és érde-mes az állatokkal foglalkozni. S ha ezt az egyet megszeretted, majd megszereted a többit is. Jó ember szereti az állatokat s öröme és haszna van belőle.

Bertike olyan képet vágott hozzá, mintha vad almába harapott volna. Nem sokkal különb képet csinált Lajoska, kihez a nagyapa így szólt:

— Neked, Lajoskám, ezt az aranyos szegélyű könyvecskét hoztam. Ugy vettem észre, hogy nem igen szeretsz irni, pedig már ideje volna, hogy ne olyan tyukkapa-rás legyen az írásod. Ebben a könyvecskében az egyik oldalon mindenféle írás van, itt-ott egy kis rajz is, a másik oldal üres. Minden nap leírod egy-egy üres lapra azt, a mi a másik lapon olvasható. Ha a rajzzal is megpróbálkozol, annál jobban fogom szeretni. Pár hét múlva eljövök s akkor majd meglátom, mi lett a kezetekben az én ajándékomból. És a szerint fogom majd azután az ajándékot megtoldani.

A két fiu tudta, hogy meg kell köszönni az ajándékot. Meg is köszönték, de alig-alig hogy ki tudták a torkukból azt a pár szót szorítani. Szerencsére, a nagyapa, legalább úgy látszott, nem vett észre semmit.

— Nos most menjetek és legyetek vigan; mondá a nagyapa.

Talán bizony még gunyolni akarta őket. Mert a mint kiléptek az ajtón, nem titkolták többé, mit éreznek s szótlánul ugyan, de kedvetlen duzzogással bámult kiki a maga ajándékára s aztán a másikéra is.

Lajoska, a ki fortélyosabb természetű volt, csak úgy titkon gondolta, mennyivel jobb lenne az egész, ha megfordítva volna. Ő nagyon szereti a madarakat s milyen gyönyörűsége telnék ebben a szép kis papagájban; Bertike pedig el fogja hanyagolni. Ez a szép aranyos könyvecske viszont milyen jó volna Bertikének, ki úgy szeret irkálni, rajzolgatni, hogy még a falakat, padokat is mindenféle összemajzolgatja. De hát a nagyapa így akarja, nem tehetnek róla, bele kell nyugodni.

A makranczosabb Bertike azonban nem nyugodott bele oly könnyen. A tornác végén lecsapta a kalitkát egy padra s mérgében elfutott. Ide-oda bolygott, míg végre a kocsiszinben jó buvóhelyre talált, a hol kedvére sirhatott és mérgeskedhetett.

— Igazán rettenetes! Már ugyan hogy gondolhatott nagyapa olyat! Csak meg akart boszantani! Olyat ad, a miről tudja, hogy nem szeretem. Mit csináljak én azzal az ostoba madárral? Hiszen az leányoknak való multság... nekem legyen arra gondom, hogy egy ilyen haszontalan jószág éhes-e, szomjas-e vagy mi kell neki! Mintha ennél száz különböző multságot nem találhatnék!

A sok duzzogás azonban nem változtatott a bajon. De változtatott Lajoska,

a ki nagy keresés után rátalált Bertikére és beült hozzá a kocsiba.

— Ne sirj no, Bertike. Én már kitálaltam valamit, hogy minden jó lesz.

— Ugyan mit találhattál volna ki? Talán bizony hogy a nagyapához menjünk és megkérjük, hogy engedjen cserélnünk?

— Azt nem. Ugyis hiába tennők.

— Akkor hát hogy lesz jó minden.

— Hát csak úgy, hogy a mit kaptunk, az közös lesz. Az a madárka a tied lesz, de ha épen nem akarsz vele bajoskodni, hát majd etetem én. Az én aranyos könyvecském pedig a tied is lesz, magaddal viszed, a mikor akarod s irhatsz, rajzolhatsz bele. Nagyapa úgy sem fogja tudhatni, ki etette a madarat és ki irogatott a könyvbe, mert az írásunk nagyon hasonló.

Bertike tapsolva, kaczagva ugrott ki a kocsiból.

— Ez már pompás gondolat! Így csakugyan jó lesz. És pár hét múlva majd megkapjuk a nagyapától az igazi ajándékot. Ő akart kifogni rajtunk, de mi fogunk ki rajta. Ez nagyon jó lesz!

Vége lett tehát a busulásnak. És azután úgy történt, a mint azt okos fuffanggal kifőzték. Nem is bántotta őket a lelkiismeret, legalább nem vallották meg egymásnak. Titokban pedig biztatták magukat, hogy kettejükön kívül úgy sem fogja soha senki tudni s ők maguk bizony csak el nem árulják.

Várták a nagyapát újra, de a nagyapa több hétig nem jöhetett. Egyszer aztán izent, hogy szeretné, ha az egyik fiú berándulna hozzá vagy egy hétre

látogatóba. A szülők azt határozták, hogy Lajoska menjen, vele kevesebb baja lesz a nagyapának, mint a makranczos Bertikével. Bucsuzás előtt Lajoska odasugott testvérének:

— Most már, a mig oda leszek, te viseld gondját a madárkának.

Bertike megígérte, gondolt is rá egészen addig, mig Lajoska föl nem ült a kocsira. De azután sürgősebb dolga akadt. Mert ha Lajoska kocsikázik, hát az igazság úgy kívánja, hogy neki is jusson valami kocsikázás. Már pedig az ígás-kocsi épen most indult a mezőre frissen kaszált füért. Olyan kellemes ott fent heverni az illatos friss füvel megrakott kocsi tetején! Fölugrott tehát az üres szekérre s kikocsizott a rétre. Ott nagyon buzgón segített a kocsisnak a munkában és mikor jól megrakták a szekeret, fölkapaszkodott az öreg János mellé s végig nyújtózott a puha fűvön. Befelé lassan haladtak, mert a rét messzeceksen volt; majdnem esteledett, mikor beértek az udvarra.

Amint Bertike befelé indult a házba, olyasmi járt a fejében, mintha még valami dolga volna; eszébe is jutott, hogy micsoda, de azért mégis csak bement a szobába és nem végezte azt a dolgát. Persze, ha az a haszontalan madár itt van a tornáczon a szeme előtt, akkor talán mégis elvégezte volna, de nem volt, hanem messze a kerti lakban, mert Lajoska úgy eszelte ki, hogy a meleg nyáron jobb lesz ott tartani szabad, szelős helyen.

— Én bizony most már nem megyek oda, gondolá Bertike. Ma még nem is

szükséges. Lajoska jól ellátta, holnapig úgy is meglesz.

Csakhogy másnap már aztán eszébe sem jutott. A reggelinél az apa nagyon sietett, mert kiment a tanyára, hol a gőzcséplővel megkezdték a cséplést. Ezt Bertike roppantul szerette nézni, mint zúg, forog a gép sok kereke, hengere, mint rakják bele egyik végén a megoldott buzakévé s mint jön ki a másik végén egyfelől a buzaszem, másfelől a már üres szalma. Meg is kérte rögtön az apát, vigye magával.

— Nem bánom, de meglehet, hogy egész nap ott maradunk, csak úgy félig-meddig ebédelünk, a mit a mama utánunk küld.

Ennek Bertike még inkább örült. Milyen érdekes lesz ott ebédelni a földön, a buzaasztag tövében!

Csakugyan nagyon jól telt a napja, úgy hogy másnap is újra oda ment, még harmadnap is. A negyedik napon csak azért nem mehetett, mert vasárnap volt, tehát pihent a munka. Ez már ötödik napja volt annak, hogy Lajoska elment, de Bertike ezuttal egy csöppet sem unatkozott az egész idő alatt, mig magára maradt. Most vasárnap is talált mulatságot, mert amint a kertben sétált, ott találta egy kerti padnál a három éves testvérkéjük falovát.

— Már rég nem rajzoltam. Ezt most lerajzolom.

Leült a padra, elővette az aranyos szegélyű könyvecskét és nagy buzgalommal hozzálátott a rajzoláshoz. (Lásd a képet a czimlapon.) Nem is hallotta, hogy kocsi robogott be az udvarra. A kocsiból pedig

llátta, holnapig

ár aztán eszébe

az apa nagyon

yára, hol a gőz-

éplést. Ezt Ber-

ézni, mint zúg,

hengere, mint

a a megoldott

a másik végén

elől a már üres

gtön az apát,

meglehet, hogy

csak úgy félig-

a mama után-

inkább örült.

delni a földön,

telt a napja,

da ment, még

napon csak

vasárnap volt,

már ötödik

joska elment,

et sem unat-

mig magára

lált mulatsá-

sétált, ott

három éves

am. Ezt most

az aranyos

y buzgalom-

(Lásd a képet

, hogy koci

csiből pedig

a nagyapa szállt ki Lajoskával. Ez meglepetés volt, mert ezuttal nem várták a nagyapát. De olyan kevésbé senki sem várta, mint Bertike, ki csak arra riadt fel, mikor a háta mögött megszólalt a nagyapa:

— Hát te mit firkálgatsz a Lajoska könyvébe?

Bertike, nagy zavarában, szerette volna elrejtetni a könyvecskét, de későn, a nagyapa elvette.

— Furcsa! Lajoska azt mondta, hogy vagy egyharmadát már tele irta... pedig egészen tele van írva, csak a végén van egy-két üres lap... és mind egyforma írás, de nem a Lajoské. Tehát így követétek az intésemet? Te vállaltad magadra az ő feladatát és ő bizonyosan a tiedet.

Még nem is felelhetett Bertike, mikor nem igen messziről keserves siránkozás hallatszott s rá lehetett ismerni a Lajoska hangjára:

— Vége! Vége! Megölte a szomszúság!

— Mi az? Mi a baj? kérde a nagyapa s megindult a hang irányában. Bertike már tudta... már eszébe jutott, hogy ott a madárka, melynek ő feléje sem nézett öt nap óta; valami baj történhetett vele. Történt is. Mert az éhséget csak kiállta volna a szegény elhagyott madár, de hogy vize nem volt a tikkasztó forró nyári napokon, egészen kimerült s végre élettelenül terült el a kalitka fenekén. Hiába élesztgették, vége volt annak tökéletesen. Látta a nagyapa.

— Hiszen azt mondtad, hogy nagyon jól van!

— Nem is volt semmi baja, mikor elmentem; felelé Lajoska zokogva. Bertike ígérte, hogy gondját viseli, a mig oda leszek...

— Hát eddig nem tette?

Hasztalan lett volna most már minden tagadás és mentegetődzés, kiderült az egész igazság s a két fiu pironkodva, szégyenkezve állt a nagyapa előtt, ki szinte elszomorodva mondá:

— Valóban megszorítottatok. Azt hittem, meg fogjátok érteni intésemet, melynek az volt a célja, hogy a ki miben gyöngé, épen azt gyakorolja jobban a saját maga jóvoltára s azt hittem, hogy ha meg sem értitek, meg teszitek irántam való szeretetből, s a céljt így is elérem. De ti ravaszkodással akartatok kibujni. Így nem érdemlitek a jutalmat, melyet most hoztam. Visszaviszem s nem is kapjátok meg, a mig meg nem győződtem, hogy igazán megjavultatok.

Bertike és Lajoska úgy röstelték, szégyelték ezt a csufságot, hogy igazában mindjárt akkor megjavultak. Komolyan megfogadták, hogy feladatuk elől soha sem fognak többé fortélylyal kibujni akarni. Azóta rajta vannak, hogy javulásukról meggyőzzék szüleiket és a nagyapát is. Így talán esztendőre vigabb lesz a születésök napja.

SZÁMVIADAL.

Ketten összeálltok, az egyik mond egy számot, a másik megtoldja, de úgy, hogy a tizen tul nem szabad mennie. Már most a számviadal abban áll: közületek melyik éri legelső a 100-at. Példa:

Boriska.	Én mondok 7-et.
Zoltánka.	És 5 az 12.
B.	És 10 az 22.
Z.	És 1 az 23.
B.	És 7 az 30.
Z.	Meg 4 az 34.
B.	Meg 6 az 40.
Z.	Meg 4 az 44.
B.	És 4 az 48.
Z.	És 8 az 56.
B.	És 4 az 60.
Z.	Meg 7 az 67.
B.	És 1 az 68.
Z.	És 10 az 78.
B.	És 10 az 88.
Z.	És 1 az 89.
B.	És 1 az 90.
Z.	És 10 az 100.

Megsughatom, hogy mindig az a vesztes, aki megkezd, föltéve, hogy a másik jól vigyáz. A játék kulcsa az, hogy aki a 23. 34. 45. 56. 67. 78. és 89 számok egyikét megfogta, győztes marad.

MEGFEJTÉSEK ÉS MEGFEJTŐK.

A »KIS LAP« XXXVII. kötet 2-dik számában közölt betűrejtvény megfejtése:

K
r á k
p a p í r
K á p o s z t a
d e s z k a
o t t
a

Helyesen fejtették meg: Sztankovits Anikó és Arnold, Altmann Gyula, Domány Mariska és János, Ritter Erzsé, Lászlófalvy-Eördögh Árpád és Margit, (a sajtóhiba kis ördöge csakugyan ismét garázdálkodott, de miként ti, úgy több más ügyes kis társatok is észre vette a hibát s kiigazította. F. b.) Fejes Zoltán, Ilona és Katalin, Fort Ferencz, Lakatos Jenő, Weisz Emil, Kovács Irén és Lajos, Kiss Etel, Wachtel Alfréd, Magyar János és Giza, Erdélyi Pál.

*

A »Kis Lap« XXXVI. kötet 26-dik számában közölt rejtvény megfejtését még beküldték: Kasper Irma és Gusztáv.

FORGÓ BÁCSI POSTÁJA.

Béla bácsi. Megkaptuk, köszönjük és még a nyár letelte előtt fogjuk kiadni, lehetőleg megfelelő rajzzal. — **Grosz Imre.** Jeles bizonyítvánnyal örömet szerezte nekem is. Kétszeresen megérdemelted a szünidei pihenő napokat s kívánom, hogy új erőt gyűjtve, majd ismét vidám kedvvel és szorgalommal folytasd és esztendőre ismét ilyen kedves hirt hallhasson felőled mindenki, a ki szeret. — **Sztankovits Anikó.** Szívesen látom Arnoldot is olvasóim sorában s a te réveden alkalmilag teljesíthetem kívánságát is, bár erre csakugyan főképp rendes kis olvasóimnak van igényök. Veled együtt őt is üdvözlöm. — „**Veszélyes kirándulás.**“ Mint irályi gyakorlatot dicsérrel említhetem, de közlésre nem való. Nincs benne semmi történet, mert hogy játszottatok és ozsonnáltatok, hazamenet pedig egy részeg asszony megütötte Hektort s ez őt megharapta, az még nem történet. Veszélyesnek meg már épen nem veszélyes és fölteszem rólatok, hogy mikor veletek volt a Hektor és Ferencz bácsi, hát nem ijedtetek meg oly nagyon két asszonytól. — **Biasini Domokos.** Azok a mesék már nagyon ismeretesek, külön kötetekben sok kiadásban jelentek meg magyarul is, még pedig jó írók fordításában, tehát legfeljebb saját gyakorlásod végett foglalkozzál fordításukkal. A szőrejtvény nem sikerült, mert névmást többes számban nem lehet ilyesmire alkalmazni. Vizsgálataid jó sikerét örömmel veszem tudomásul, kívánva, hogy havasij nyaralásod továbbra is vig legyen. — **Eisenstädter Anna.** Nem jól választottál. Ez nagyon üres érzélgős história, melylyel kár volna kis olvasótársaidat elbusítani. Szép írásod és eléggé szabatos irályod dicséretet érdemel. — „**Szünidőre.**“ Távollét miatt megkésve kaptuk kézhez, most már nagyon idejét multa, mert több mint egy hónapja, hogy nálunk az iskolai évnék vége. Kedves örömeinkre szolgál a »régik« és még most is hű olvasó megemlékezése. Fogadja szíves üdvözetünket. — **Schegerin Vilmos.** Soraidat szívesen vettem s üdvözlésed viszonzozva kívánom, hogy a Kőrös vize jól megerősítsen. — **Kerecsényi Gizella.** Betettem a közlendők sorába, csakhogy ezeknek a száma igen nagy s nem tudhatom, mikor kerül rá a sor. — **Blau Henrik.** Nagyon fogyatékosan állítottad össze. Abból a névből még kikerülnek a *por, tor, sár, tár, piros, dán, redő, ősz, te, nő, ön, ár* és még más szavak és így az egész név el lett volna helyezhető a kezdőbetűkbe.

Felolós szerkesztő: **Forgó bácsi.** Kiadó-hivatal: Budapest, Ferencziek-tere 3-ik sz., Athenaeum-épület.
Nyomatatja a kiadó tulajdonos: **Athenaeum** irodalmi és nyomdai r. társulat Budapesten.